

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань фінансів, податкової та митної політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-28-07, факс: 255-25-91

До реєстр. № 7468
від 15.06.2022
реєстр. № 7486-1
від 30.06.2022

ВИСНОВОК

**на проекти законів України
про внесення змін до Митного кодексу України щодо оподаткування
транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України
(реєстр. № 7468 від 15.06.2022)**

**про внесення змін до Митного кодексу України (щодо вдосконалення
процедури оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну
територію України)
(реєстр. № 7468-1 від 30.06.2022)**

02 лютого 2023 року
протокол № 128

Комітет на своєму засіданні 02 лютого 2023 року (протокол № 128) розглянув проект Закону України про внесення змін до Митного кодексу України щодо оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України (реєстр. № 7468 від 15.06.2022), поданий Кабінетом Міністрів України та альтернативний до нього проект Закону України про внесення змін до Митного кодексу України (щодо вдосконалення процедури оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України)» (реєстр. № 7468-1 від 30.06.2022), поданий народними депутатами України Ковальчуком О.В., Гетманцевим Д.О.

Щодо законопроекту реєстр. № 7468

Як зазначено у пояснювальній записці до законопроекту основною метою законопроекту є створення можливості подання електронної митної декларації засобами Єдиного державного веб-порталу електронних послуг.

З цією метою законопроектом передбачається внесення змін до статті 257 Митного кодексу України, відповідно до яких передбачається, що:

1) електронне декларування, передбачене цим Кодексом, у визначених цим законопроектами випадках, також може здійснюватися з використанням Єдиного державного веб-порталу електронних послуг у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;

2) митне оформлення автомобілів легкових для їх вільного обігу на митній території України, здійснюється митними органами на підставі електронної митної декларації, що подається через Єдиний державний веб-портал електронних послуг, до якої декларантом вносяться такі відомості (у тому числі у вигляді кодів):

1) відомості про декларанта, уповноважену особу, яка склала декларацію;

2) відомості про транспортний засіб:

а) тип, марка та модель;

б) рік виготовлення;

в) ідентифікаційний номер транспортного засобу;

г) об'єм двигуна (куб.см);

г) тип палива;

3) відомості про документи, передбачені частиною третьою статті 335 МКУ.

3) підприємства, які здійснюють декларування легкових автомобілів для їх вільного обігу на митній території України, що були у використанні та з року випуску яких минуло більше трьох років, можуть за бажанням обрати будь-яку іншу форму декларування передбачену Митним кодексом України.

Також законопроектом пропонується передбачити, що:

- сертифікація автомобілів легкових, ввезених на митну територію України для вільного обігу, є добровільною та може здійснюватися за бажанням особи, що ввозить такий транспортний засіб.

- державна реєстрація та перереєстрація автомобілів легкових, ввезених на митну територію України для вільного обігу, здійснюється в електронній формі засобами Єдиного державного веб-порталу електронних послуг, без огляду такого транспортного засобу фахівцями експертної служби Міністерства внутрішніх справ України, крім випадків, якщо особа, що 5 реєструє автомобіль, виявила бажання здійснити такий огляд транспортного засобу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

- замовлення послуг з державної реєстрації та перереєстрації автомобілів легкових здійснюється засобами Єдиного державного веб-порталу електронних послуг у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

- оплата передбачених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів), а також внесення в установленому порядку платежів за державну реєстрацію та перереєстрацію, відшкодування вартості бланків реєстраційних документів та номерних знаків здійснюється особою за допомогою засобів Єдиного державного веб-порталу електронних послуг або через банківські установи, електронні платіжні системи.

Законопроект є пов'язаним з проектом Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України (реєстр. № 7466 від 15.06.2022).

Головне науково-експертне управління Верховної Ради України у своєму експертному висновку надало ряд зауважень та пропозиції до законопроекту, зокрема такі:

1. положеннями нової ч. 12 статті 257 Митного кодексу України, яка викладається у законопроекті, встановлюється, що **підприємства**, які здійснюють декларування автомобілів легкових для їх вільного обігу на митній території України, що були у використанні та з року випуску яких минуло більше трьох років, можуть за бажанням обрати будь-яку іншу форму декларування, передбачену цим Кодексом. У цьому контексті не у повній мірі зрозуміло, про які підприємства йдеться. Зокрема, відповідно до ч. 1 статті 416 Митного кодексу України «митний брокер – це підприємство, що надає послуги з декларування ...»;

2) пунктом 3 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» проекту передбачається, що державна реєстрація та перереєстрація автомобілів легкових, ввезених на митну територію України, здійснюється в електронній формі засобами Єдиного державного веб-порталу електронних послуг, **без огляду** такого транспортного засобу фахівцями експертної служби МВС України, крім випадків, якщо особа, що реєструє автомобіль, виявила бажання здійснити такий огляд транспортного засобу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Пропонована норма не узгоджується з положеннями чинного Закону України «Про деякі питання ввезення на митну територію України та проведення першої державної реєстрації транспортних засобів», яким, з метою поетапного запровадження в Україні міжнародних екологічних вимог до транспортних, передбачається, що документом, що засвідчує відповідність транспортних засобів вимогам технічних регламентів, є сертифікат або інший документ про підтвердження відповідності, виданий згідно із законодавством України, що вказує, якому саме рівню екологічних норм відповідає за конструкцією транспортний засіб («ЄВРО-2» - «ЄВРО-6» або іншому рівню). Позначення рівня екологічних норм, якому відповідає транспортний засіб, має бути внесено до свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу (ст. 3);

3) закон про внесення змін до законодавчих актів відповідно до вимог законодавчої техніки не може містити перехідних положень;

4) у назві проекту доцільно уточнити його предмет відповідно до змісту проекту.

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу у своєму висновку від 29.07.2022 зазначив, що проект Закону частково суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції, та потребує доопрацювання з метою врахування норм Регламенту ради (ЄС) №1186/2009 від 16.11.2009 про створення спільної системи звільнення від мита.

Комітет з питань бюджету у своєму висновку від 02.09.2022 зазначив, що законопроект матиме вплив на показники бюджету (може призвести до зменшення доходів державного бюджету від ввізного мита та податку на додану вартість після прийняття законопроекту за реєстр. № 7466 залежно від

практики застосування даної законодавчої ініціативи). У разі прийняття відповідного закону він має вводитися в дію відповідно до норм частини третьої статті 27 Бюджетного кодексу України (з урахуванням підпункту 1 пункту 22 розділу VI цього Кодексу).

Комітет з питань цифрової трансформації у своєму висновку від 24.10.2022 рекомендував врахувати наведені у висновку пропозиції та зауваження.

До Комітету також надійшов лист **Міністерства внутрішніх справ України від 16.06.2022 № 15542/1/12-2022**, яким надано ряд зауважень та застережень до проекту Закону, зокрема до пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» проекту Закону.

Так, пунктом 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» проекту Закону пропонується закріпити норму, відповідно до якої «сертифікація автомобілів легкових, ввезених на митну територію України для вільного обігу є добровільною та може здійснюватися за бажанням особи, що ввозить такий транспортний засіб».

Разом з тим відповідно до частини першої статті 29 Закону України «Про дорожній рух» до участі у дорожньому русі допускаються транспортні засоби, конструкція і технічний стан яких відповідають вимогам діючих в Україні правил, нормативів, що мають сертифікат на відповідність цим вимогам, укомплектовані у встановленому порядку, а в разі МВС України якщо транспортний засіб згідно із цим Законом підлягає обов'язковому технічному контролю, пройшов такий контроль.

Крім того, відповідно до частини першої статті 31 Закону України «Про дорожній рух» транспортні засоби, їх складові частини і комплектуючі вироби, що ввозяться на територію України, підлягають перевірці на відповідність обов'язковим вимогам або повинні мати сертифікат, виданий уповноваженим на це Секретаріатом ЄЕК ООН Адміністративним органом по сертифікації дорожніх транспортних засобів.

З огляду на зазначене, в разі прийняття проекту Закону в запропонованій редакції фактично одночасно діятимуть дві норми права, які суперечитимуть одна одній, а саме положення пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» проекту Закону та норми частини першої статті 29 та статті 31 Закону про дорожній рух.

Тому, в разі підтримання пропозиції про добровільне здійснення сертифікації, відповідні зміни повинні вноситись не до розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» законопроекту, а до вищевказаних статей Закону України «Про дорожній рух» та інших пов'язаних із ним нормативно-правових актів.

Крім того, були надані такі зауваження до редакції пункту 3 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» проекту Закону:

1) **виключити слово «перереєстрація»**, оскільки редакція запропонованої норми, згідно з якою звільняються від обов'язкового огляду

автомобілі, ввезені на митну територію України, під час державної реєстрації та перереєстрації транспортних засобів, викликає юридичну невизначеність, оскільки із цієї норми незрозумілим є те, чи мається на увазі винятково перша реєстрація транспортного засобу, ввезеного на митну територію України, або всі подальші реєстраційні дії з транспортним засобом, який колись (незалежно від часу) був ввезений на територію України;

2) в абзаці першому слово «здійснюється» замінити словами «може здійснюватися», оскільки в запропонованій редакції проекту Закону залишається лише єдиний імперативний шлях для реєстрації транспортного засобу та замовлення послуг - тільки через засоби Єдиного державного веб-порталу електронних послуг.

На думку МВС України, такий законодавчий підхід є недостатньо обґрунтованим, принаймні з огляду на те, що на сьогодні далеко не всі власники транспортних засобів опанували цифрові можливості для користування Єдиним державним веб-порталом електронних послуг, а також для тих категорій громадян, для яких зручнішим є безпосереднє звернення до територіальних органів з надання сервісних послуг МВС з метою здійснення відповідних реєстраційних процедур замість їх проведення засобами Єдиного державного веб-порталу електронних послуг.

3) запропонована норма призведе до дискримінації по відношенню до власників транспортних засобів, які були виготовлені саме на території України, оскільки вона звільняє від оглядів під час державної реєстрації та перереєстрації автомобілів, які були ввезені на територію України і, як наслідок, фактично лишається огляд транспортних засобів, які були виготовлені на території України (наприклад: автомобілі марки «Skoda», зібрані на території Закарпатського автомобільного заводу, або автомобілі марки «Daewoo Lanos» та «Daewoo Sens», які були виготовлені на території Запорізького автомобільного заводу тощо);

4) вказана ситуація може призвести до того, що з'явиться реальна можливість недобросовісним набувачам транспортних засобів здійснювати реєстрацію з підробленими номерами агрегатів транспортних засобів (рама, кузов, шасі тощо), наприклад транспортних засобів, які були викрадені, після значних аварій тощо, що дозволить безперешкодній реєстрації та вільному їх обігу на території України, а держава фактично втратить важелі контролю за такою ситуацією.

Довідково МВС України зазначає, що навіть за наявності обов'язкового огляду транспортних засобів, який є на сьогодні, щорічно виявляється приблизно понад 1200 транспортних засобів, ідентифікаційні номери кузовів та інших агрегатів яких є такими, що не відповідають документам до такого транспортного засобу, тобто підробленими.

Щодо альтернативного проекту Закону реєстр. № 7468-1

Як зазначено у пояснювальній записці до законопроекту основною метою законопроекту є створення можливості подання електронної митної декларації засобами Єдиного державного веб-порталу електронних послуг.

Законопроектом пропонується внести такі зміни до Митного кодексу України:

1. Передбачити, що електронне декларування також може здійснюватися з використанням Єдиного державного веб-порталу електронних послуг у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

2. Встановити, що митне оформлення транспортних засобів для їх вільного обігу на митній території України, що класифікуються за кодом товарної позиції 8703 згідно з УКТ ЗЕД, здійснюватиметься митними органами на підставі електронної митної декларації, яка подається через Єдиний державний веб-портал електронних послуг, до якої декларантом вносяться такі відомості, у тому числі у вигляді кодів:

1) відомості про декларанта, уповноважену особу, яка склала декларацію;

2) відомості про транспортний засіб:

а) тип, марка та модель;

б) рік виготовлення;

в) ідентифікаційний номер транспортного засобу;

г) об'єм двигуна (куб. см);

г) тип палива;

3) відомості про документи, передбачені частиною третьою статті 335 цього Кодексу.

3. Встановити, що особи, які є платниками податку на додану вартість відповідно до Податкового кодексу України, що здійснюють декларування транспортних засобів для їх вільного обігу на митній території України, що класифікуються за кодом товарної позиції 8703 згідно з УКТ ЗЕД, нових та з року випуску яких минуло менше трьох років, можуть за бажанням обрати будь-яку іншу форму декларування передбачену цим Кодексом за умови, що сума митних платежів за обраною формою декларування не може бути менша за суму митних платежів, яка мала б бути сплачена при митному оформленні транспортних засобів через Єдиний державний веб-портал електронних послуг.

4. Установити, що тимчасово, на період з дня набрання чинності проектом до 31 грудня 2027 року (включно) або до дати вступу України до Європейського Союзу, звільняються від оподаткування ввізним митом транспортні засоби, що класифікуються за кодом товарної позиції 8703 згідно з УКТ ЗЕД, що ввозяться на митну територію України в митному режимі імпорту та митне оформлення яких здійснюється через Єдиний державний веб-портал електронних послуг.

5. Установити, що з дня набрання чинності проекту, звільняються від оподаткування ввізним митом транспортні засоби, що класифікуються за

товарними підкатегоріями 8703 80 10 10, 8703 80 90 10 згідно з УКТ ЗЕД, що ввозяться на митну територію України в митному режимі імпорту.

Законопроект є пов'язаним з проектом Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України (щодо справляння податків і зборів, інших обов'язкових платежів, об'єктом оподаткування якими є транспортні засоби» (реєстр. № 7466-1 від 30.06.2022).

Головне науково-експертне управління Верховної Ради України у своєму експертному висновку від 23.01.2023 надало ряд зауважень та пропозиції до законопроекту, у тому числі такі:

є дискусійним пропонуваній граничний термін дії пільги – «до дати вступу України до Європейського Союзу», оскільки не залежить від волі України та, відповідно, містить ризик її застосування впродовж невизначеного терміну;

оскільки пропонується новим п. 9-15 преференція поширюється на всю групу 8703, виникає сумнів щодо доцільності та обґрунтованості її поширення. зокрема на гоночні автомобілі, спеціальні автомобілі для перевезення спортсменів на майданчики для гри в гольф та аналогічні транспортні засоби, спеціально призначені для пересування снігом, тощо.

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу у своєму висновку від 28.07.2022 зазначив, що проект Закону не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції.

Комітет з питань бюджету у своєму висновку від 02.09.2022 зазначив, що законопроект матиме вплив на показники бюджету (може призвести до зменшення доходів державного бюджету від ввізного мита та податку на додану вартість після прийняття законопроекту за реєстр. № 7466-1 залежно від практики застосування даної законодавчої ініціативи). У разі прийняття відповідного закону він має вводитися в дію відповідно до норм частини третьої статті 27 Бюджетного кодексу України (з урахуванням підпункту 1 пункту 22 розділу VI цього Кодексу).

Комітет з питань цифрової трансформації у своєму висновку від 24.10.2022 рекомендував врахувати наведені у висновку пропозиції та зауваження.

Міністерство цифрової трансформації України у своєму листі від 29.07.2022 надало пропозиції та зауваження до законопроекту.

Міністерством юстиції України у висновку від 12.07.2022 висловлено зауваження в частині строку набрання чинності законом.

Міністерством економіки України законопроект підтримується в цілому (висновок від 17.07.2022 № 4433-07/49301-03).

Міністерством фінансів України законопроект не підтримується, в експертному висновку від 12.07.2022 № 34020-02-3/14887 зокрема, зазначено, що запропоновані законопроектом нововведення, які стосуватимуться лише транспортних засобів, що класифікуються за кодом товарної позиції 8703 згідно з УКТ ЗЕД, суперечать загальним принципам митної справи та не

узгоджуються з ними, а також із зобов'язаннями, взятими відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, оскільки встановлюють інший порядок декларування для окремих товарів.

Крім того, згідно з позицією Міністерства фінансів України потребують конкретизації саме в тексті законопроекту положення стосовно порядку електронного декларування з використанням Єдиного державного вебпорталу електронних послуг, оскільки умови та порядок декларування, перелік відомостей, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення, перелік відомостей, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення, визначаються Митним кодексом України.

Звільнення від сплати ввізного мита з транспортних засобів, що класифікуються за кодом товарної позиції 8703 згідно з УКТ ЗЕД, матиме наслідком зменшення надходжень до бюджету ввізного мита та податку на додану вартість з нього, які наразі оцінити неможливо за відсутності інформації про обсяги ввезення транспортних засобів у нових умовах.

Державною митною службою України підтримується необхідність спрощення митного оформлення транспортних засобів за умови врахування підготовлених Держмитслужбою пропозицій (лист від 14.07.2022 №08-1/15-01/5.12/3899). Зокрема, Держмитслужба зазначає, що положення законопроекту № 7468-1 не відповідають статті 259 Митного кодексу України, якою передбачено, що при ввезенні на митну територію України підакцизних товарів подання попередньої митної декларації, доставка та пред'явлення цих товарів митному органу, яким оформлена така попередня митна декларація, є обов'язковими. Виключення з цього правила передбачено частиною сьомою статті 365 Кодексу, згідно з якою при митному оформленні товарів, ввезених на митну територію України громадянами, за товарними позиціями 8701-8707, 8711, 8716 згідно з УКТ ЗЕД, що підлягають державній реєстрації, у пункті пропуску через державний кордон України попередня митна декларація не подається.

В ході обговорення законопроекту, з'ясувавши позицію народних депутатів та запрошених осіб, взявши до уваги надані висновки, Комітет підтримав можливість внесення змін до Митного кодексу України запропонованих проектом Закону України про внесення змін до Митного кодексу України щодо оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України (реєстр. № 7468 від 15.06.2022) за умови поширення їх дії лише на період воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-IX.

За результатами обговорення зазначених законопроектів та керуючись положеннями статті 15 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», частини третьої статті 93, статей 100, 108, 110, 111, частини першої статті 114, частини першої статті 116 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», **Комітет вирішив:**

рекомендувати Верховній Раді України:

1. Проект Закону України про внесення змін до Митного кодексу України щодо оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України (реєстр. № 7468 від 15.06.2022) за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу.

2. Доручити Комітету доопрацювати законопроект (реєстр. № 7468 від 15.06.2022) відповідно до частини першої статті 116 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» з урахуванням пропозиції щодо поширення дії змін, запропонованих цим законопроектом, на період дії воєнного стану на території України, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року №2102-IX, а також з урахуванням пропозицій і поправок суб'єктів права законодавчої ініціативи, та внести його на розгляд Верховної Ради України у другому читанні.

3. Співдоповідачем від Комітету під час розгляду законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити Голову Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики Гетманцева Д.О.

Голова Комітету

Д.О. Гетманцев

